

Sempre Antígona, la quarta paret

Llibreria Saltamartí

La Sílvia ens anunciava fa pocs dies en el programa **pensió completa** de la tele de Badalona que estava llegint *La quarta paret* de Sorj Chalandon. Ens deia la llibretera: “*si teniu l’oportunitat, comenceu-lo a llegir*”. Tafanera com sóc, vaig sortir esperitada cap a la llibreria a comprar un exemplar, el tenien a l’aparador acompanyat d’un volum d’*Antígona* de Salvador Espriu. Quan vaig llegir la contraportada del llibre de seguida vaig entendre la picada d’ullet que ens feien els de Saltamartí posant de costat ambdós llibres.

He llegit el llibre amb insistència i fruïció, amb dolor i molt d’interès. Sé que ja s’ha parlat molt del dolor i de la brutalitat de la guerra, fins i tot del relativisme de prendre partit per un o un altre bàndol.

Estem davant d’una nova revisió d’*Antígona*, evidentment com diu el mateix autor, en Sorj Chalandon, l’*Antígona* que es representa en el llibre no és la tragèdia inevitable dels déus. Però tampoc és el drama d’Anouilh que va escriure l’any 1947 en un altre escenari bèl·lic. Ni l’*Antígona* d’Espriu reescrita el 1955 sota el plom del franquisme.

Aquesta és una nova *Antígona*, amb franc tiradors, amb joves esquerranosos parisencs que volen canviar el món, que acabaran fent d’*Antígona* i de cor alhora, de relator i víctima, de venjador i de botxí. Perquè les guerres no son netes, perquè les guerres no respecten a res ni a ningú.

I quin és l’escenari d’aquesta novel·la? Doncs és el Líban a l’any 1982, un director de teatre que vol fer una única representació d’*Antígona* al bell mig de Beirut. Amb actors que provenen de cada un dels grups armats enfrontats. No desvetllaré aquí si s’aconsegueix representar l’obra, però si que us diré que *Antígona* no tindrà prou terra per enterrar els seus germans morts.

Però com sempre passa amb els bons llibres no és només la magnífica història i l'estructura de l'obra; és també com està escrita; hagués omplert pàgines senceres amb subratllats de paraules i frases tan ben dites, tan ben escrites.

Malauradament de nou Antígona és de vigent actualitat en molts indrets del planeta.

Sempre hi ha una Antígona per compadir-se dels germans caiguts i trencar la norma i la llei dels avantpassats; i com diu Anouilh en l'epíleg de la seva Antígona *«morts igual, tots ells, ben encarcerats, ben inútils, ben podrits. I els qui encara viuen començaran aviat a oblidar-los i a confondre els seus noms. S'ha acabat»*.